

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiu, 27 Ianuarie (8 Februarie) 1891

Nr. 4

Di de eamnă.

Un lînțoliu de zăpadă așternut e pe pământ
Ca și giulgiu 'ntins pe trupul celui săvîrșit din vieață;
Geru-'i mare și pe ape înflorit-au flori de ghiată:
Ear' prin aer corbii negri se rotează 'n aspru vînt!

Printr'o bură argintie și prin nouri îndesați
Tremurând abia străbate palidul soare cu dinți,
Ear' pe ulița năloagă, rid, nestajnici prunci cumiți
Împroșcându-se cu neauă, jumătate înghețați!

Unul vine lîngă poartă și făcînd bruși de zăpadă
Săguind lovesce vesel trecătorii de pe stradă,
Apoi iute se ascunde și rîdînd după cuptor;
Moșu-'i spune basme mîndre, — el adoarme 'n vraja lor.

Și astăzi. . .

Și astăzi ca și altedăzi
În fericite vremi
C'un cald suris ca p'un copil
La tine tu mă chemi!

Și eu alerg, alerg nebun
În brațe să fiu strîns,
Să potolesc atîta dor
Ș'atât amar de plîns!

Și zările eu le despîc
Vîsduchul întrebându-l,
De n'au zărit un chip iubit
Să-mi lumineze gândul.

Ear' vînturile le opresc
Și lunii 'i-ațiu calea, —
De nu ești tu în chipul ei
Să 'mi se stîngă jalea.

Luceferilor eu mă plîng
Și mîndrei Aurori,
Să 'mi-te-arete dacă ești
Ascunsă 'n d'albe zori!

Dar' vînturile se duc reci
Și luna-și ține mersul,
Luceferii se stîng pe rînd;
Cine-mi ascultă versul?

C'un cald suris, ca p'un copil
La tine tu mă chemi
Și astăzi ca și altedăzi
În fericite vremi.

Ioan Popovici.

Rip van Winkle.

Din schițele lui Washington Irving. — Traducere din englezese
de Silvia P. Barciannu.
(Urmare).

În sfîrșit se hotărî să mai viziteze odată locul
jocului din seara trecută și la casă se întîlnească
pre vre-unul din acea societate, să-și ceară pușca
și cănele. Când încercă să se ridice, simți că e
țeapen la încheieturi și slăbit în puteri. „Paturile
astea de munte, precum se vede, nu-mi priesc“,
își dîse Rip; și dacă gluma asta ar avè drept
sfîrșit un reumatism, atunci fericite de țilele ce
are se-mi facă nevestica mea.“

Cu chiu cu vai scoborî în fine în jos; aci
găsi valea cea îngustă, prin care se urcase îm-
preună cu tovarășul seu în seara precedentă; dar'
rămase uimit, căci un isvoraș de munte spumega
acum prin ea și, sărînd din stîncă în stîncă, o
umplea cu murmurul seu drăgălaș.

El se încercă cu toate aceste să se urce
earăși pe coastă-'n sus, făcîndu-'și cu multă ane-
vointă cale printr'un desiș de nuiele de sarafras
și de alunii, împedecându-se și încurcându-se mereu
în vițele sălbatică, care își aruncau cracele și căr-
ceii din arbore în arbore, întîndînd o adevărată
rețea în calea lui.

În cele din urmă ajunse la un loc, unde 'i-se
părea lui, că valea răspunde în amfiteatru, dar' nu
putu descoperi nici măcar urma vre-unei eșiri.
Stîncile formau un zid înalt, preste care nici sprin-
tena căprioară nu ar fi putut trece, ear' torentul
se rostogolia preste el în o cascadă subțire de
spumă fulgoasă, cădînd într'un basin larg și adînc,
negru de umbrele pădurei ce-l încungîturau. Aci
sărmanul Rip fî silit să se oprească. Începu din
nou să strige și să fluere după cănele seu; drept
răspuns auđi croncîntul unui stol de cioare, sbu-
rînd departe prin aer, deasupra unui pom uscat,
care se pleca preste un abis luminat de rađele
soarelui, dar' sigure la înălțimea prin care plutiau,
ele păreau a lua în bătaie de joc nedumerirea în
care se găsia nenorocitul Rip.

Ce era de făcut? Dimeineața trecuse și el
fămîndîse cu totul, din cauză că nu dejunase încă

nimic. Era grozav de măhnit Rip și nu se putea împăca cu idea, ca să-și peardă cânele și pușca; apoi se mai înspăimânta și de întâlnirea cu soția sa; cu toate aceste însă, nu-i venia lui la socoteală să se lase să piară aci între munți. Dete din cap, puse pușca cea ruginită pe umăr și cu inima plină de amar și groază își intoarse pașii către casă.

Când se apropiă de sat întâlni o mulțime de oameni, dar' nici unul cunoscut, ceea-ce-l surprinse, fiindcă el cunoscuse de altcum toată împregiurimea. Îmbrăcămintea lor deasemenea diferea de aceea, la care era el obicinuit.

La vederea lui ei cu toții păreau tot atât de surprinși ca și el, și precând îl priviau cu ochi mari, își treceau mereu cu mâna preste barbă. Repetițiunea constantă a acestui gest îndemnă pe Rip ca, fără voea lui, să facă și el tot asemenea, și spre marea lui mirare observă, că-i crescuse o barbă grozav de lungă!

El ajunsese acum la cele dântei case ale satului. O droaie de copii străini alergau după dînsul, țipând și arătând cu degetul la barba lui cea sură. Câinii, dintre care nu mai cunoscuse nici pre unul, lătrau asupra lui când trecea înainte. Satul întreg era schimbat; părea mai mare și mai împopulat. Veduh șiruri întregi de case, care mai înainte nu existaseră, ear' acele, în care el se refugia odinioară cu atâta plăcere, dispăruseră cu totul. Nume străine stăteau deasupra porților, fețe străine la ferești, — totul era străin.

Mintea îi sta în loc și mai că-i venia să creadă, că atât el cât și lumea dimpregiurul lui erau vrăjiți. Nu mai încăpea nici o îndoială, acesta era satul lui natal, pre care-l părăsise numai cu o zi mai nainte.

Colea erau munții Kaatskill, — dincoace, la oare-care distanță, curgea argintîul Hudson, — dealurile și văile nu se schimbaseră deloc! Și cu toate aceste Rip nu scia cum să ese din zăpăceala aceasta. „Sticla aceea din noaptea trecută“, gândi el, „mi-au încurcat rău mințile!“

După multe necazuri, găsi drumul spre locuința sa, de care se apropia cu sfială, așteptând în tot momentul să audă vocea ascuțită a nevastei sale. Nu găsi însă decât o casă ruinată, cu coșul căzut, cu fereștile sparte și cu ușile scoase din țătini. Un câne, jumătate mort, care își aducea puțin cu Lupu, abia se mai trăia. Rip îl strigă pe nume, dar' sluitura de câne mornăi, rîngi colții și se duse pe aci încolo. Aceasta era într'adevăr o întimpinare foarte puțin prietinoasă. „Propriul meu câne“, suspină Rip, „m'au uitat și el!“ Întră apoi în casa pre care, spunend adevărul, cocoana van Winkle o ținea totdeauna în exemplară ordine. Era goală și cu totul și de toți părăsită. Această pustietate îl făcu să-și uite de toate nă-

cazurile conjugale de odinioară, — strigă în gura mare după femeia și după copiii sei, — singur echoul răspunse un moment la vocea lui, și apoi totul cădu în tăcere.

Acum Rip grăbi înainte către vechiul seu asil — cărcîma din sat, — dar' nici ea nu mai era. O zidire de lemn foarte șubredă sta în locul ei, cu ferești mari, dintre care cele mai multe sparte și înfundate cu pălării și haine vechi, ear' deasupra ușii era scris „Hotel Union, al lui Ionathan Pierde-Vară“. Pomul cel mare, care umbria mica și pacinica cărcîmă olandeză de odinioară, era înlocuit printr'o prăjină lungă, avend ceva în vîrf, ce semăna cu o scufiță de noapte roșie, ear' mai la vale fâlfăia un steag, pe care se deosebia o curioasă amestecătură de stele și de vîrgături,¹⁾ lucruri străine, pre care nu le înțelegea. Cu toate aceste el recunoscû firma cu fața cea stacogie a regelui George, sub care de atâtea-ori își fumase luleaua, dar' nici chiar acesta nu remăsese neschimbat: jacheta pre care el o scia roșie, acum era vînetă și mohorită; în mână ținea o sabie, în locul sceptrului; pe cap purta o pălărie cu pene de cocoș; ear' dedesubt era zugrăvit cu litere mari: Generalul Washington.

Dinaintea ușei, ca de obicei, erau o mulțime de oameni, dar' Rip nu mai cunoscuse nici pre unul. Caracterul poporului părea transformat.

O activitate nervoasă, un ton sgomotos și vorbăreț domnia acum între ei în locul cumpetului și liniștei monotone obicinuite odinioară. În zadar se silia el să găsească pre înțeleptul Nicholas Vedder, cu fața lui cea lată, cu bărbii duple și cu pipa cea lungă și frumoasă, împrăsciind nori de fum în locul vorbelor goale; sau pe Van Bummel, învățătorul, care citea veștile nouă din gazete vechi. În locul acestora, un om slab și bolnăvicios, cu buzunarele pline de bile, agita poporul, vorbind despre drepturile cetățenilor, alegeri, membri în congres, libertate, Bunker's Hill,²⁾ eroii din 76³⁾ și alte multe, pre care intimidatul Van Winkle nu le putea înțelege, întocmai ca-și-când s'ar fi aflat la zidirea turnului din Vavilon.

Înfățișarea lui Rip, cu barba lungă și cărunță, cu pușca ruginită, cu hainele cele bizare și ceata de femei și de copii ce se atîrnaseră de călcăiele lui, în curend atrase atențiunea politisanților din cărcîmă. Dintr'odată ei îi deteră roată, măsurându-l din cap până în tălpi cu multă curiositate.

Oratorul se repeđi la el și trăgendu-l deo parte îl întrebă, cu care partidă votează? Rip încremenî la el cu gura căscată. Un altul mai

¹⁾ Isigniile republicei americane de curend înființate.

²⁾ Localitatea unde la 1775 armata americană, deși se luptase bărbătesce, fu bătută de Englezii. ³⁾ Cei, cari la 1776 declarară independența față cu Anglia.

mititel, dar' foarte sprinten, îl trase de mânecă și ridicându-se în vârful picioarelor, îl întrebă, dacă e federalist sau democrat? Rip stătea și nu înțelegea nimic din toate aceste; când un om bătrân, grav și cu multă încredere în sine, având o pălărie ascuțită, decorată cu o peană de cocoș, își făcù loc prin mulțime dând cu coatele mai la dreapta, mai la stânga. Ținând o mână la spate, ear' cealaltă pe baston, se opri înaintea lui Van Winkle și cu ochii lui cei ageri și cu pălăria cea ascuțită, cercând să-i pătrundă până în rinichi, îl întrebă într'un ton răstit să spună, ce l-a îndemnat să vină la alegeri cu pușca pe umăr și cu atâta droaie de popor în urma lui, și dacă nu cumva are de gând să producă revoluțiune în sat? — „Ah! Domnilor“, strigă Rip înspăimântat, „cu sînt un biet de om pacinic, născut în locul acesta și supus credincioș al Regelui, Dđeu să-l binecuvinteze!“

La aceste cuvinte toți cei de față isbucniră în strigăte: „Un conservator! Un conservator: Un spion! Un refugiat! Jos cu el! Afară cu el!“ Cu mare greutate omul cel grav și cu pălăria împenata restabili ordinea și, aruncând o privire severă, se adresă din nou către necunoscutul culpabil, întrebându-l de unde vine și ce caută? Sîrmanul om îl încredință cu umilință, că nu voese nici un rău, ci numai să găsească pe câțiva din cunoscuții lui, cu care obiceiul să se întâlnească aici în cărcimă.

„Ei bine, care sînt aceia? Numesce-i!“

Rip stătù un moment pe gânduri, apoi întrebă: „Unde este Nicholas Vedder?“

Toți tăcură câtă-va vreme, apoi un om bătrân răspunse cu glas subțirel și debil: „Nicholas Vedder? da, da, el s'a dus pe ceea lume sînt acum opt-spredece ani! În cimiter era odată o cruce de lemn, care spunea tot ce se scia despre dînsul, dar' acum e putredă și cu totul stricată!“

„Unde este Brom Dutcher?“

„Oh, acela a intrat în armată la începutul resbelului; unii ădic că ar fi căđut la asaltul dela Stony-Point,¹⁾ alții susțin, că s'ar fi înecat, tras într'un vârtej lîngă capul numit Nasul lui Antonie. Cum s'au întemplat nu prea sciu, destul că, acasă nu s'a mai întors.“

„Dar' unde e Van Bummel, dascălul?“

„El asemenea s'a dus în resbel, a devenit mare general în armata teritorială, ear' acum face parte din Congres.“

Toate aceste schimbări triste, petrecute acasă la el și între amicii sei, îi sfășiară inima sîrmanului Rip, care se vedù acum singur de tot în lume.

(Va urma).

O surprindere.

(Cu ilustrațiune).

Bine lăptați și lînși și aperați de îngrijitoarea lor mamă, cățelușii nostri crescură de minune, se făcură lucii ca oglinda și grași ca purceleșii și prinseră putere. Ear' cui îi umblă bine și cine se simte bine, aceluia ușor îi vine pofta să facă experiență și să-și cerce puterile și în lumea de prin pregiur. În curënd nu mai era unghiu din apropierea grajdului, unde aveau culcușul, prin care ei să nu-și fi băgat nasul, nici puiu de găină, care venindu-le în apropiere să nu fi lăsat vr'o peană din coadă în gura lor; chiar cu coconașii dela vecina pisică, avură într'o ăi o mică hărțueală, dela care le remaseră câteva „dulci suvenirii“ pe la bot și ureaui. Cu toate aceste ei în loc să-și peară curagiul, deveniseră din ce în ce mai întreprindători. Astăđi e tocmai o ăi frumoasă de primăvară, soarele lucesce atăt de blând, earba din grădină e atăt de verde și de proaspătă, cine să stee pe astfel de timp în culcușul cel recoros și întunecos? Mai lătrând, mai jucându-se, mai alungându-se ei ajung prin o gaură din gard în grădină. Doamne ce bine e să te tăvălesci prin această earbă moale, s'alergi, să te joci! Dar, — „vai de noi! Ce lighioană e colea 'n earbă?“ Ce ochi grozavi înhoalbă la noi? Și uite cum dă de lacom din fălci și cum stă gata să ne sară 'n cap? — „La sănătoasa băete!“ — „Stai, nu te grăbi așa cu arătatul tălpilor! Să vedem antei ce e, cum e, e în adevăr vr'un pericol?“ — Și, — de curagiul unuia se îmbărbătează și celalalt. Ear' lighioana înholbată, la cel dinteu pas ce fac asupra-i frăținii uniți, cu o strajnică săritură o ia înlături prin tufiș spre iazul din apropiere. Cu o experiență mai bogată cățelușii se întorc la culcuș, ear' deseară plini de mândrie vor povestii mamei lor isbânda ce au avut!

Asilele de copii.

Sînt tocmai 50 de ani, de când Frideric Froebel, marele estusiast pentru educarea și fericirea omenimii, a înființat cea dântei „grădină de copii“ la Blankenburg în Turingia. Purcedënd dela idea, recunoscută și de alți însemnați pedagogi, că pentru direcțiunea ce o va lua educațiunea mai târđiu, este de cea mai mare importanță basa, care i-se pune în primii șese ani ai vieței, și pe de altă parte vedënd cum tocmai în această vîrstă în educațiune se fac multe greșeli prin o procedare mai mult sau mai puțin unilaterală, dînsul tocmai educațiunea în timpul acesta au voit să o facă obiectul unei lucrări cu plan bine chibzuit în „grădinile de copii“. Din cauza cercului îngust familiar și din cauza nepriceperii multor părinți în ale educațiunii, copiii remași numai sub îngrijirea familiei devin ușor sficioși, egoiști, închipuiți, încăpăținați ș. a., ear' prin aceste defecte mai mult sau mai puțin incapabili de a-și împlini misiunea lor fitoare ca membri ai societății omenesci. Dreptaceea Froebel cerea, ca copiii încă dela al 3-lea an al vîrstei lor să fie crescuți mai mulți împreună, ca astfel să se dede de timpuriu la „împreună viețuire“ cu alții și să se întărească în ei însușirile bune, contrare scăderilor amintite. Mijloacele pentru realizarea scopului acestuia sînt împreună petrecerea copiilor de aceeași vîrstă, care îi face să peară sfeala cea preste măsură, să devie mai comunicativi, mai aplecați da a-și subordona interesele lor egoiste intereselor mai superioare ale comunității, și ocupațiuni potrivite vîrstei lor, mai cu seamă jocuri alese cu îngrijire, prin cari li-se ageresc nu numai sensurile, li-se face mai agil trupul, ci li-se ageresc și mintea și li-se înno-

¹⁾ Unde Englezii fură bătuti de Americani la anul 1776.

bilitează caracterul lor moral. Ideea sănătoasă, care formează baza institutelor de „grădini de copii“ a făcut din această instituție o zală din cele mai însemnate în șirul lucrărilor menite pentru adevărata educație a tinerimii, și dacă ea se duce la realizare prin persoane, cari în adevăr se află „la înălțimea misiunii“ lor ca conducători și conducătoare de grădini de copii, poate să devie de cel mai mare folos, întocmai precum pe de altă parte poate să facă cele mai mari stricăciuni, dacă la realizarea ei se vor folosi „năimiți“, cari în lucrarea lor nu vor fi conduși decât de interese particulare egoistice, sau de interese, cari nu au de a face deadreptul cu educația. Având însă grădinile de copii să completeze numai lucrarea educativă a familiei, ele nu li-se pot substitui cu deservire, și de aceea rămân instituții, pre care a le folosi sau a nu le folosi îi stă fiecărui părinte în libera voe.

O instituție înrudită încâtva, dar' deosebită totuși încât privește principiul intelectual, sânt asilele de copii. Ele față de lucrarea pozitivă a grădinilor de copii, care influențează prin lucrare directă asupra educației, sevăresc mai mult numai o lucrare negativă, aceea adevărată de a feri pre copiii mici, care din vr'o cauză oare-care nu se pot bucura de îngrijirea în familie, de influențe stricăcioase prin paza și îngrijirea ce li-se dă de anumite persoane, instituite spre acest scop.

Statul, căruia nu-i poate fi indiferent cum o mulțime de futuri cetățeni ai sei se vor cresce tocmai în vârsta cea fragedă, fără îndoială că e în drept să facă dispozițiuni și întocmiri, prin cari să înlesnească părinților, care prin necesitățile vieții sânt împedecați a purta grija cuviincioasă pentru mititeii lor, dar' dacă el în dispozițiile sale trece mai departe și voește să facă părinților silă, pentru-ca să-i încredințeze pre copiii lor îngrijirii asilelor, sau dacă lucrarea asilelor voește să o supună altor scopuri particulare politice, atunci asilele, cari ar fi să fie o instituție de binefacere, filantropică, devin un izvor de rele și păgubitoare pentru adevărata educație.

Proiectul de lege prezentat dietei din Budapesta, desbătut și primit de ea, combină în asilele sale de copii idea asilelor, indigitată mai sus, cu idea grădinilor de copii, făcând din ele instituțiuni, cari se sevăresc și lucrarea pozitivă și cea negativă. Dacă dispozițiunile cu privire la asile s'ar mărgini aci, dacă statul ar spriginii cu autoritatea sa și cu mijloacele sale crearea astorfel de institute, dacă ar lăsa apoi în libera voe a părinților să se folosească de ele, asilele ar pute devenii o adevărată binefacere pentru o mare parte a populației, mai ales a celei rurale și a celei industriase, care mai cu seamă e necesită a-și lăsa în anumite timpuri pre mititeii lor în vârsta dela 3—6 ani, fără îngrijirea și supraveghierea trebuincioasă. Așa precum se va face lucrul la noi însă, asilele vor forma un izvor nesecat de tot felul de stricăciuni intelectuale, morale, materiale și de frecări între cetățeni și puterea statului, între confesiuni și această putere.

Căci ce dispune proiectul prezentat dietei și primit de ea?

Înainte de toate îndatorează la înființarea și susținerea de asile comunele, cari plătesc dare directă de 15.000 fl., și dacă cumva n'ar avè mijloace disponibile, ele pot să și-le creeze prin arunciri, în cazul când aceste n'au trecut încă suma de 20%, ba în casuri speciale aruncurile se pot face chiar și preste suma acestor 20%. Dar' li-se acoardă și confesiunilor, corporațiilor și particularilor dreptul de a înființa asile de copii sub anumite condițiuni și când tuturor acestora nu le-ar fi cu putință să satisfacă legii, va veni statul în ajutor, suplinind din

propriile puteri și mijloace, ceea-ce ceialalti n'au fost în stare să facă. Dar' dispozițiile nu se opresc aici, ci fac un pas mai departe: că adevărat fiecare copil dela 3—6 ani este îndatorat să se supue îngrijirii asilelor, dacă părinții lui nu pot dovedi, că el acasă sau altunde va e împărțășit de îngrijirea recerută; ear' dela îngrijitoarele de asile se cere, ca să aibă o diplomă dela un institut preparandial din patrie și să cunoască pe deplin limba maghiară, pentru-că și în asile, care vor fi cercetate de copii de ale naționalităților, a cărei limbă maternă nu este cea maghiară, învățarea limbei maghiare are să fie una din preocupățiunile principale; și în fine li-se dă organelor statului de inspecțiune un larg drept de dispunere și prin „rugăciunile cuvioase“ interconfesionale se creează împregiurări, cari nu pot, decât să jignească adânc dreptul autonom al bisericilor din țeară.

Prin astfel de dispozițiuni instituția umanitară a asilelor de copii primesce cu deservire caracterul unei instituțiuni politice, puse în serviciul unor scopuri particulare, care cu educația adevărată și cu filantropia adevărată prea puțin sau nimic nu au a face.

Înainte de toate nu se va realiza idea principală a unirii lucrării asilelor cu lucrarea grădinilor de copii, adevărată promovarea adevăratei educații a mititeilor, pentru-că dacă este, ca se influențăm cu prospecte de reușită asupra dezvoltării intelectuale și morale a micilor copilași, atunci mai ales trebuie să ne adresăm dinșilor în limba, pre care ei o înțeleg, în limba lor maternă, și chiar în ea adresându-ne cine nu scie, câtă greutate nu întimpinăm întru a ne face înțeleși de dinșii, și câtă povară de lucruri neînțelese rămâne cu toate aceste în sarcina lor. Dacă acum vom mai adauge noua greutate, ce o oferă o limbă străină, nu vom încărca oare frageda inteligență a copilului de 3—6 ani cu o povară, care-l va împedeca în dezvoltarea sa normală, o va încurca așa, încât mai târziu să nu mai fie în stare să se mai limpedească la cap? Cu toții scim câtă greutate întimpină în lucrarea de a da bună creștere copiilor chiar părinți de pe un mai înalt nivel cultural, cât de mult trebuie să fie prin adevărata iubire părintească agerți ochii trupesci și sufletesci, pentru a pute feri pre copilașii lor de influențe stricăcioase și pentru a acomoda principiile lor de educație individualității fiecăruia din numărul restrîns al copiilor lor, câte greșele grave comit ei cu toate aceste; și acum să credem că, ceea-ce nu poate face atât de puternica iubire părintească, să o îndeplinească o îngrijitoare „plătită“, care nici interesul nici iubirea mamei nu o poate avè, care adese-ori străină după obiceiuri, după neam, după credință, după aspirațiuni nu va pute înțelege, ceea-ce agită inima poporului, ai cărui fii îi are în a sa îngrijire, care nu 5 sau 10, ci 60—80 de mici copilași, ale căror înclinări și particularități de caracter nu le cunoasce, va avè să-i supravegheze și să le preîntimpine nenumăratele lor trebuințe de tot felul intelectuale, morale și trupesci? Dacă în familie, în cerc mai restrîns, e atât de greu a deda pre cei mititei la ordine, la curățenie, la iubire de adevăr, la concesii, ce trebuie să și facă unul altuia, etc. etc. și a acomoda lucrarea sa individualității fiecăruia, cum oare o va pute face aceasta o îngrijitoare, care înainte de toate va fi preocupată de datorința ce li-se impune față cu limba maghiară, și de grija necurmată pentru susținerea numai încâtva a ordinii externe?

Dacă chiar în această fragedă vârstă din cauza cătorva sute sau mii de copii, care rămân fără o mai severă îngrijire din partea părinților, silim pre alte deci de mii de copii să părăsească sinul cald al familiei, în care sânt alintați de iubirea părintească, pentru a-i pune în brațele reci ale unei îngrijitoare străine, oare nu vom produce chiar

și în acei copilași mici idea, că părinții lor nu știu îngriji destul de bine de dinșii, fiindcă alții îi silesc să-și depărteze dela sine; nu vom contribui prin aceasta a slăbi legăturile familiare, a altera iubirea copilor față de părinții lor? Și poate-se oare crede, că copiii, cari din frageda copilărie se desvătă să-și iubească cu adevărată iubire pre părinții lor, pre neamul lor, vor deveni cândva oameni de nădejde, în a căror alipire să se bizue și alții și la al căror sentiment de jertfire să poată conta patria în cas de nevoe? „Mă întreb“, dăce marele dascăl Pestalozzi, „cum ajung eu acolo, ca să iubesc pre oameni, să mă încred lor, să le mulțumesc și să le dau ascultarea cuvenită? Cum ajung în natura mea simțămintele, pre care se întemeiază mai ales iubirea, încrederea și gratitudinea,

precum și îndemânările, prin care se desvoaltă ascultarea omenească? și află, că ele toate rezultă din raportul, ce există între copilul nevêrstnic și mama lui!“ Dar' dacă acest raport se alterează, putem noi oare prevedea în adevăr toate relele, ce au să urmeze din o astfel de alterare?

Dar' relele, ce urmează din sila ce se va face pentru cercetarea asilelor de copii nu se va mărgini numai la atât. Prin proiectul de lege pertractat în dietă se exclude instrucțiunea sistematică în vre-un obiect de învățământ, și așa și în religione, — n'am avè nimic de obiectat — dar' se prescriu un fel de rugăciuni „cuvioase“ interconfesionale. Și sânt oameni, cari cred a fi făcut mare și înțelept lucru, dacă confesionalismului 'i-a tăiat craca de sub picioare în asilele de copii, și dacă crescerea religioasă

O surprindere.

confesională, o vor înlocui prin acele rugăciuni cosmopolite, cari vor putea fi predate în asile de prin sate românesce d. e. prin îngrijitoare maghiare, germane, ovrice, de confesiune calvina, luterană, romano-catolică sau chiar mozaică. Dar' unde rămâne aci dreptul garantat al confesiunilor, de a dispune ele în ale credinței de copilașii credincioșilor lor, unde rămâne libertatea conștiinței, pentru a cărei dobândire atâta sânge s'au vârsat, atâtea vieți s'au răpus? Ce se va alege din alte vitale interese ale societății, când pentru unul din cele mai importante, cel religios, încă din fragedă copilărie se pune temeiul indiferentismului, prin desconsiderarea și indiferentismul ce se propagă față de confesionalism, în care și prin mijlocirea

căruia, după starea de aji a lucrurilor cei mai mulți sânt crescuți și dedați a privi religiozitatea?

Cu nimic mai favorabil nu stă lucrul nici în privința promovării intereselor materiale, de salubritate și de igienă prin instituirea asilelor și prin siluirea de a le cerceta. Cu toții șcim, cu câtă greutate și cu câte jertfe își fac și-și susțin multe comune edificiile lor școlare, și totuși cât de multe mai sânt încă de dorit cu privire la întocmirile lor igienice. Putem-vor ele acum, prelungă școală să-și mai creeze și încăperi destul de spațioase, de luminoase, de curățate, de călduroase, pentru a adăposti în ele, adese pe ȕiua întregă, 50—60—80 de copii dela 3—6 ani? Cu anevoe! — Și dacă acum ne închipuim

că, în sale nu totdeauna destul de spațioase, de luminoase și ușor de ventilat, miștelei nostri, cari acasă la ei, în tot momentul pot să se subtragă dela efectele aerului infect al locuințelor private prea scunde, eșind afară în curte sau în grădină, vor fi siliți să petreacă ziua întreagă în aer stricat, la lumină nepotrivită, poate și la ocupațiune, în un anumit moment nepotrivită, nu va trebui să ne cuprindă serioase îngrijiri, pentru sănătatea lor? Nu va trebui să ne dăcem, că copilașii nostri români dela sate, cari tocmai prin petrecerea lor pe afară, în aer curat, devin robuști, viguroși și rezistenți, prin îndesuirea în asile, adese infecte, se vor moleși și debilita astfel, că să nu mai poată rezista cu vigoarea de până aci? Dar' alt pericol și mai mare este, care amenință prin siluirea de a vedea pre toți copiii înfundați în asile, pericol asupra căruia chiar unul dintre cei mai cu renume higieniști maghiari, Dr. Fodor, a atras atențiunea. După părerea dînsului, asilele de copii, adese anevoe de aerisit și cu atât mai cu greu de curățit, cu cât vor fi mai împopulate, vor deveni adevărate cuibare, adevăratele paturi calde pentru prăsierea de tot felul de boale lipicioase și infecțioase, și totodată vor contribui la răspândirea acestora în o măsură, la care nici-odată nu ar ajunge, dacă copiii cei mici, cari mai ales sînt accesibili infecțiunii, ar rămâne mai izolați unii de alții, în cercul familiei lor. Astfel prin intenționata înființare a asilelor nu numai că se va combate prea mare mortalitate a copiilor din Ungaria în vîrsta până la 5 ani, ci mai ales se va promova și va lua dimensiuni și mai îngrijitoare.

Astfel chiar una din cele mai umanitare și mai folositoare instituțiuni, prin greșită aplicare se va întoarce tocmai în contrarul ei, căci jignind interese naționale, pedagogice și confesionale, Maghiarilor și patriei nu va aduce nici un folos, ear' Nemaghiarilor numai stricăciune. Anticii Greci s'au convins prin lungă practicare, că sistemul lui Lycurg, care din crescerea copiilor a făcut instituțiune de stat, prin alterarea legăturilor familiare, a adus în cele din urmă ruina puternicei Sparta și alții nu l-au imitat; ear' idea filosofului Fichte, relativă la „educațiunea națională“, căreia i-a dat expresiune în opul „Reden an die deutsche Nation“ în direcțiunea, ca copiii să fie subtrași dela educațiunea familiară și să fie crescuți în institute de stat, germanii cei practici, o au aplaudat-o, dar' au lăsat-o să se odihnească acolo în carte, și nimenui nu i-a venit în minte, să se pue să o realizeze. La noi însă sînt oameni mai vajnici, mai cu minte, cari cred, că vor pute realiza, ceea-ce alții mai cu minte decât ei au abandonat, sau nici nu au aflat de trebuință să încerce! — Fie, ca înainte de a fi prea târziu, să-și deschidă și aceștia ochii, și puterile vii, de care dispunem, să le folosim cu toții pentru o mai priincioasă și mai folositoare lucrare!

Literatură și știință.

— **Introducerea limbii române în biserică**, (1633—1654), a fost subiectul unei interesante conferințe, ținute la Ateneul român din București în seara de 23 Ianuarie a. c., de Al. Xenopol, care este și autorul importantului op „Istoria Românilor în Dacia-Traiană“, din care până acum au apărut tom. I—III. Conferențiarul arată, cum tesa susținută de unii, că introducerea limbii române s'ar fi făcut în urma unei reacțiuni a bisericii în contra cărților calvinesci, scrise în limba română între anii 1640—1650, ar fi cu totul falsă, căci se găsesc cărți tipărite, acte de vîndări și altele de acest fel, scrise în românesce chiar în veacul al XVI-lea (1560—1600). Acestea dovedesc că, în locul limbii slavonă, care din veacul

al X-lea și până la începutul veacului al XVII-lea (1600) avuse rol predominant asupra poporului român, încetul cu încetul se substituî limba română, astfel că în cele din urmă sub Vasilie Vodă Lupu și Mateiu Basarab putu să fie introdusă atât în biserici, cât și în slujba statului, adecă în cugetarea mai înaltă a poporului, și prin aceasta Românii ajunseră la conștiința naționalității, a originii și a unității lor etnice și culturale. Introducerea aceasta se întemplantase aievea la a. 1640—42—44, când se publicase pravila lui Mateiu Basarab și alte cărți românesci, pecând primul catechism calvinesc, român, s'a publicat numai la anul 1643. Impulsiunea la introducerea limbii române în biserică conferențiarul o atribuie influenței grecesci. Încă pe la sfîrșitul veacului al XV-lea sub Radu-cel-Mare și pe la începutul veacului al XVI-lea, sub Neagoe Vodă Basarab (1512—1521) veniră o sumă de călugări greci pe la mănăstirile cele bogat înzestrate din țeară și închinare locurilor sfinte din străinătate. Prezența lor în țeară schimbăse cele mai multe din focarele de cultură slavonă în focare de cultură grecească și influență asupra terminologiei bisericesci mai întei, apoi asupra comerțului și mai în urmă și asupra vieții politice, prin înrudirea cu familiile cele mari și prin ocuparea de funcțiuni de frunte în stat.

Dar' Grecilor nu le plăcea să vie în Țeara-românească prin sate și prin orașele, unde nu erau biserici bogate, și astfel neputîndu-se instituî preoți greci, au trebuit, ca pe timpul lui Mateiu Basarab și Vasilie Vodă Lupul să fie instituți preoți români, cari acum nu mai erau deloc obișnuiți cu limba slavonă. Pentru aceea ei și luară măsura de a introduce și tipări cărți bisericesci în românesce; și fiindcă nici pisari (scriitori de acte publice) slavoni nu se mai aflau prin țeară, se introduse limba română și în documentele oficiale și apoi în toată viața intelectuală a poporului român.

Fiind ea, limba română, care ne-a păstrat în tot timpul naționalitatea și unitatea de simțire și de cuget, este, adause conferențiarul, datorința noastră să iubim și să cultivăm această limbă. Dar', constată dînsul în urmă, deși în viața oficială și în viața poporului limba română se întrebunțează pe deplin, în viața privată a societății culte se negliță foarte mult. Și ca aceasta să nu se facă și pe viitor, dînsul îndeamnă să se institue o societate de doamne, care să aibă de scop răspîndirea vorbirei românesci, pentru-că dînsule ar pute face acest lucru mai cu efect și mai cu isbîndă.

— **Societatea științifică-literară din Iași**, care a intrat în al II-lea an al existenței sale, se împarte în două secțiuni: secțiunea literară, avînd ca președinte pe d-nul A. D. Xenopol, și secțiunea științifică sub presidența dlui Gr. Cobălcescu. Fiecare secțiune și are comitetul seu compus din oamenii de litere și de științe cei mai eminenți din acel oraș.

Comitetul acestei societăți doritoare să dea o întindere mai mare prelegerilor ce se țin între membri și a face ca toată lumea, mai cu seamă studenții universitari, să profite de aceste prelegeri, au decis ca dela 1 Ianuarie să înceapă a ține cursuri libere, tractînd toate cestiunile istorice, geografice, literare, științifice în toate ramurile.

Societatea științifică-literară, care numără până acuma 83 de membri, edă și o interesantă revistă de cuprins științific și literar, intitulată: „Archiva societății științifice și literare“. — **Analele arhitecturii**, care apar în București în al doilea an, cu începere dela Ianuarie 1891 vor publica un dicționar de numiri tehnice, așa precum ar pute fi date cât mai bine pe românesce. Prin aceasta fără îndoială vor face un mare serviciu limbii noastre. — **România Musicală**, revistă literară-musicală,

care apare la Bucuresci, întră cu 1-a Martie a. c. în al doilea an al existenței sale. Primul număr va da și o piesă musicală, ca premiu abonatilor, și va alătura un supplement, în care se vor da în trei limbi: franceză, germană și italiană, articolele privitoare la predarea cursului de Armonie și Compoziție din conservatorul de Bucuresci. — **Theodor Burada**, cunoscut publicului nostru prin un șir de concerte, date în vara anului trecut prin diferite orașe ale patriei noastre, a publicat la Bucuresci un interesant volum intitulat: „Cercetări despre școlăte românesci din Turcia”. — **D. P. S. Aurelian**, în mai multe rânduri ministru și eminent scriitor în ale economiei politice, a publicat o broșură de mare interes, intitulată: *Politica noastră vamală*.

Teatru, muzică și arte preste tot.

— Mai mulți artiști-cântăreți români din Bucuresci s'au întrunit pentru a da reprezentațiuni de opere în limba română. Până acum s'au dat între altele operele *Lalla-Rouck* și *Lucia de Lammermoor*. „România Musicală” constată, că pentru a reuși pe deplin ar trebui angajate și elemente străine, care ar umplea golurile existente și că ar trebui dată mai mare îngrijire corului. De altcum se fac laude tenorului Băjenaru și basistului Teodorescu, care are o voce plăcută cu timbru excelent. — **O producțiune musicală-teatrală** a arangiat corpul învățătoresc din Sălișce cu elevii și elevele școlăie de acolo, cu următorul program: „Reîntoarcerea victorioasă”, cor de școlari; „Trecutul, prezentul și viitorul”, declamație; „Fii ai României”, cor de școlari; „Visul lui Tudor”, declamație; „Un păstor tinăr”, cor de școlari; „Din povestea vorbei” de A. Pan, declamație; „Deșteaptă-te Române”, cor de școlari; „Vivandiera” de V. Alexandri, scenă executată de elevi; „Cărlanii” de C. Negruzzi, piesă executată de corpul învățătoresc și alte persoane. — **Mateiu Milo**, veteranul artiștilor dramatici din România, își face tocmai ultimul seu turneu artistic prin țeară. Pe la Aprilie se va întoarce la Bucuresci pentru a trece apoi la Paris, unde voesce să se stabilească.

Meserii, industrie, comerț.

— Două mari case comerciale din Austro-Ungaria vor se face la Galați mari deposite de lemn-fasonat, pe care-l aduc din Bucovina pentru a-l exporta în țările apusene. — **Comitetul industrial rus din Moscva**, a decis să organizeze în România o expoziție de manufacturi rusesci, mai ales de țesături cu colori vii, cu băteală de fir de aur și argint, ca fiind foarte căutate în România. Prospectele pentru a face un bun negoț cu astfel de mărfuri le sânt foarte bune.

De toate și de pretutindeni.

— **Reuniunea femeilor române din Caransebeș** prepară o expoziție locală mai ales de manufacturi țărănesci. Venitul curat, ce va rezulta va fi menit pentru monumentul lui Constantin Loga, unul dintre cei dintău fosti profesori dela institutul preparandial din Arad și redșteptători ai românismului în Ungaria. — **O societate a damelor române din Bucovina** s'a înființat în Cernăuți. Prezidenta comitetului provisor, compus din 20 dame din societatea mai aleasă bucovineană, este doamna baronesă Victoria Stircea. Scopul societăței este promovarea

culturei poporului român. — **Academia ortodoxă**, societate academică în Cernăuți, va ține la 30 Ianuarie (11 Februarie) a. c. o conferență solemnă în sala sinodală a palatului metropolitan. — **Sucursale ale „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor”** s'au înființat sau sânt pe cale a se înființa în Iași, Bêrlad, Ploești, Craiova, Turnu-Severin și Têrgoviște. — **O sucursală a Ateneului român din Bucuresci**, se va înființa la Galați, prin stăruința d-lui V. A. Urechia. — **Tinerimea română din Cluj** va arangia la 26 Februarie n. a. c. un concert împreunat cu dans. Venitul e destinat pentru ajutorarea studenților de universitate lipsiți de mijloace la înscriere și la facerea examenelor. — **Bal filantropic** se va arangia în 11 Februarie st. n. a. c. în sala de gimnastică din Blaj, în folosul „fondului pentru ajutorarea studenților săraci în cas de boală.” — **O petrecere cu dans** se va arangia la 14 Februarie n. a. c. în sala redutei din Deva, în favorul „fondului Reuniunii femeilor române din com. Hunedoarei”. — **Studenții români la Berlin** au înființat o societate sub numele „Tinerimea română studioasă”. Societatea își propune a înainta instrucțiunea intelectuală a membrilor și anumit prin ținerea de conferințe, din partea membrilor, ce vor fi urmate de discuțiuni; prin lectura autorilor naționali, prin conversațiunea germană în unele seri, având un interes practic pentru membrii societăței; și prin darea de informațiuni privitoare la viața și la studiul din Berlin studenților români, ce vor cere concursul societăței. — **Ciumă neagră** (black death), s'a ivit, după sciri din St. Petersburg, aduse de diare americane, în orașul Tobolsk în Siberia. Toată Rusia asiatică, dela riul Ob până spre sud la Samarcand suferă de acest flagel, mai cu deosebire orașul Obdorsk, situat în golful cu acest nume pe țărmul Oceanului arctic. Ciuma face mari pustieri printre Samoieși. Mii de locuitori au perit chiar până acum și răul câștigă într'una în întindere și asprime. — **România Jună**, societatea academică social-literară în Viena, tocmai publică raportul anual al seu despre al XX-lea an administrativ. În decursul anului s'au ținut 11 ședințe ordinare, 1 literară și 1 festivă. Biblioteca societăței se compune din 977 opuri; starea averii la 30 Septembrie 1890 a fost de 13.087 fl. 25 cr. Comitetul a fost compus din dd.: I. Gr. Țăranu, president; G. Candrea, vice-president; T. Taniac, G. I. Anca, E. Prodaniuc, secretari; v. Tobincă, cassier; E. Solomon, controlor; I. Băntillă, bibliotecar; P. Macsimiuc, econom. — **Din cauza epidemiei bubatului**, care în comitatul Hunedoarei ia dimensiuni îngrijitoare, s'au închis școlăle în mai multe comune. — **Pentru botezul fiului** al 6-lea al Împăratului german, a sosit la 25 l. c. n. Archiducele Eugen la Berlin, ca reprezentant al Monarchului nostru, care a trimis din acest incident împărătesei germane, ca dar, un diamant în valoare de 40.000 fl. — **Poporațiunea Budapestei** este după ultima numărare de popor 505.000 suflete. Cu 135.000 inși mai mult ca în anul 1880. În acest interval s'au zidit și 3345 case noue.

Cronica săptămănei.

— **Proiectul de lege despre asilele de copii** a fost primit de dieta din Budapesta și în desbaterea specială, cu modificările propuse de comisiunea școlară la §§. 8, 14 și 17. Propunerea făcută de deputatul Filtsch pentru precisarea îndatoririi ministrului de a nu pute denega permisiunea pentru înființarea de asile decâtă persoane juridice și private, dacă petenții corespond tuturor cerințelor legale, întocmai ca și propunerea dînsului, de a se

face înlesniri cu privire la dovedirea calificațiunii grijitoarelor de asile în limba maghiară, n'au fost primite. Dintre deputații români, câți mai sînt în dietă, nici unul n'a aflat cu cale să-și ridice vocea în desbaterea asupra asilelor. — După primirea desbaterei speciale a proiectului despre asile, a urmat la desbatere proiectul de lege pentru repausul de Duminică. La §-ul I contele Teodor Andrásy a făcut și dieta a primit propunerea, ca ziua de St-Stefan să fie declarată de sărbătoare națională, deși propunerea a fost combătută de unii deputați protestanți și de deputatul Mocsáry. — Un tarif nou de transporturi de mărfuri a intrat în vigoare pentru țeara noastră cu începere dela 1 Ianuarie. Tariful acesta concede produselor ungare o favorizare față de cele austriace. Din această cauză tariful e aspru combătut de cei din Austria, de unde se cer măsuri de represalii contra Ungariei în această privință. — Adunările alegătorilor români pentru a protesta în contra proiectului de lege despre asilele de copii se continuă. După adunările din Brașov și Sebeșul-săsesc au urmat imponente adunări de protestare în Sibiiu și Caransebeș, ear' altele au să urmeze la Lugoj, Sătmar, Turda. — **Călătorie Archiducelui Francisc Ferdinand**, presumptivul moștenitor al tronului din monarhia noastră, la Petersburg, se privesc din toate părțile ca o dovadă, că relațiunile prietenești între cele două imperii nu s'au întrerupt, ci s'au cultivat cu stăruință, astfel că prin această vizită primesc o nouă întărire, deși pe de altă parte relațiunile între ței alianțe nu se vor altera. — **Ministrul-president italian Crispi**, căldurosul apărător și susținător al triplei alianțe în Italia, și-a prezentat regelui dimisiunea. Această dimisiune, venită atât de pe neașteptate, este urmarea unui vot de blam, ce l'a primit în ședința dela 31 Ianuarie. Este știut, că Italiei, ca participantă la întreita alianță i-se impun mari cheltuieli pentru susținerea armatei și a flotei în starea pe care o reclamă interesele acelei alianțe. Pentru acceptarea lor au trebuit să se facă însemnate reduceri în alte poziții ale budgetului, pe de altă parte ministrul de finanțe de acum a propus pentru dobândirea unui nou isvor de venit urcarea vămilor pe spirituoase și totodată un proiect, prin care să se împedecă grămădirea de prea mari provizii de spirituoase până la punerea în aplicare a legii despre urcarea vămilor. Aceasta a dat ocaziune la o desbatere mai agitată, în decursul căreia Crispi, apărând proiectul colegului seu dela finanțe, a atacat aspru politica servilă, făcută în Italia până la anul 1875. Prin acest atac asupra politicei lui Sella și Minghetti, urmași ai lui Cavour, s'au simțit vătămăta dreapta camerei. Și la votarea unei ordine de zi acceptată și de guvern, acesta a ramas în minoritate. Urmarea a fost, că Crispi și-a prezentat dimisiunea, care a fost acceptată.

Sciri personale.

— Președinți la tablele regesci sunt numiți: Eugen Berczelly în Cluj; Paul Elekes în Mureș-Oșorheiu; Iuliu Zádor în Oradea-Mare; Stefan Blaskovics în Cinci-Biserici; Coloman Lehotzky în Pojon; Alexandru Sélley în Seghedin; Andreiu Paisș în Timișoara. — Juți la tablele regesci sunt numiți dintre români: Iosif Popu, Ioan Mezei în Cluj; Alexandru Onaciu în Mureș-Oșorheiu; Dr. At. M. Marienescu în Oradea-Mare; Avram Berlogia, Toma Dogariu în Timișoara; Alexandru Comănescu, Petru Cosmuța, translator, în Dobrițin. — **Alexandru Andressi** a fost promovat la 31 Ianuarie de doctor în medicină la

universitatea din Cluj. — **Ican Fetrișor**, ales paroch în Cornățel a fost introdus în parochia de acolo prin protopresviterul tractual I. Papiu.

— † **Petru Suci**, avocat în Kétegyhaz, a reposat la 17/20 Ianuarie a. c. în vârsta de 72 ani. — † **Berthet**, Elie, decanul romanțierilor parisieni, a murit la Paris în vârsta de 78 ani. Născut la Limoges în 1815, el a devenit unul din cei mai productivi scriitori de romane de foileton. — † **Meissonier**, Jean, Louis Ernest, unul din cei mai vestiți pictori francezi a murit la Paris în vârsta de 78 ani. Născut la Lyon în 1815, el s'a format în atelierul lui Cogniet după modelele de pictori flamanzi. „O partie de șah“, „O șarjă de cuirasiri“, „Napoleon și statul seu major“ sînt tablourile lui cele mai vestite. Deși de regulă în dimensiuni mici, ele sînt totuși zugrăvite cu o acuratețe admirabilă, mai ales figurile de cai și costumurile. „Șarja de cuirasiri“ s'a vîndut cu 150,000 franci, un alt tablou militar cu 300,000 fr.

Deslegarea ghiciturei din No. 2 este: Cleopatra, Melpomene, Rosamunda. — Deslegări nimerite ne-au trimis: Nic, Onciu, Uzdin; Petru Rimbaș, Brad; Abebe, Brașov; Octavian Popescu, Toplița; Flora Șerban, Gherla; Ioanichie Olariu, Ilia; C. P. Harșianu, Sibiiu; Ioan B. Boiu și Anastasie Boiu, Sibiiu; Otilia Comșa, Sibiiu; I. Chendi, Sighișoara; Lucian Borcia, Sibiiu; Mariți Onițiu, Seghedin; F. de Lacotte, Craiova; Leonida Feier, Brad. Constanța de Horvath, Sibiiu; Vioara Magdu, Ecica-română.

La scirtire s'a tras numele dșoarei Vioara Magdu, din Ecica-română, căreia s'a dispus a se trimete colecția de cărți din editura Institutului Tipografic.

Ghicitură de șac.

De: -u -u.

za-	na-	ga-	tind	-rul		-dă		na-	și	ei	-ce
-ți-	pop-	-fi-	crimi	ar-	le	-ste-	de	ra-	-i-	-a-	-te,
-cu-	și	-so-	se	-va-	la-	po-	-reri	-sco-	-na-	-le-	A
și	-a				tre-	po-		pă-	c'nd	Flo-	-li-
-e-	-s'a-		ze-	le	-le-i	m'ent;		d-i-	Mul-	-re-	-lor
Flo-	Org-			-tă	-a-	Tot		și	du-	soa-	-se-
-te	-vi-		-l.r.	-besc.	spu-	ja-		-te	De	-se	-da-
M.	-ri-		Ci-	*Bou-		Pre-		-loa-		-rca-	-re-
a-	De	în	sdro-	la-	n'nd,	na	ca	-ste	tal-	smier	i-
-le	-sit.	-na	-spi-	Ca	se	deal	sîr-	fi-ri-	-nimi-	-le-a	-c-
s:ce	-pa-	a	la	-țe,	su-	la-	dul-	-na	-nit,	De	de-
gă-	ear	-ran-	-re	crimi	o	ce	Fe	-șesc,	-co-	fi-	ve-

Se poate deslega după săritura calului. —

Silaba primă e însemnată cu *.

Corespondența foi.

N. G., *Kis-Gérese*: Distichonul „Naționalism“ e în partea din urmă nițel cam incurcat. Cum să-l punem dar chiar în fruntea foi? — L. M. *fută de popă de pe satule Tërnavi*: În „Claca“ Dtale sînt câteva versuri frumusele, dar sfîrșitul e prea neînsemnat. Și apoi „fietși mîngăiere, dulcele vîinars la marea ta durere“ pare totuși cam prosaic. — I. T., *Cluj*: Regretăm, dar nici de astădată nu se poate. — V. S., *Budapesta*: Deslegarea ne-a sosit după încheerea Nrului; asupra ghicitorilor de șac ne putem pronunța numai după ce vom avea și deslegarea. — I. C. în *Varois*; E. P. în *Kis-Fenő* și E. C. *fica de prot*: Deslegările ghiciturei din No. 1 ne-au sosit după încheerea Nrului 3.

Editura Institutului Tipografic, societate pe acții în Sibiiu. — Redactor responsabil: **Dr. D. P. Barcianu.**

Tiparul Institutului Tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.